

XXIV. Urheilulautakunta

Urheilulautakunnan kertomus v:lta 1939 oli seuraava:

Urheilulautakuntaan kuuluivat v. 1939 puheenjohtajana lääketieteellisensiaatti U. Tötterman, varapuheenjohtajana kamreeri T. H. Vilppula sekä jäsenenä puuseppä H. Kangas, toimittaja E. Mannerla ja varatuomari B. Planting. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli kiinteistöjohtaja E. von Frenckell ja sihteerinä toimi kansanpuistojen isännöitsijä K. Soinio.

Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 9 kertaa. Kokouksissa laadittujen pöytäkirjojen pykäläluku oli 36. Huomattavimmista lautakunnan toiminnan tapauksista v. 1939 mainittakoon seuraavat:

Kaupungin uimalaitokset lautakunta puolestaan ehdotti edelleen vuokrattaviksi seuraavasti: Humallahden uimalaitos Helsingin uimareille ja Mustikkamaan uimalaitos Helsingin työväen uimareille. Uunisaaren merikylpylä oli aikaisemman sopimuksen mukaan Helsingfors simsällskap nimisen seuran hallussa v:een 1942. Kaupunginvaltuuston v:n 1939 talousarvioon merkitsemän 52,000 mk:n suuruisen uimaseurojen avustuspäärahän lautakunta jakoi siten, että 40,000 mk tasattiin kolmen edellä mainitun seuran kesken. Jäljellä oleva osa, 12,000 mk, jaettiin siten, että Helsingfors simsällskap sai n. 3,000 mk uimakoululaisten maksutonta kuljettamista varten Uunisaarelle ja loput käytettiin uimakouluoppilaiden maksuttomaan kuljetukseen Mustikkamaalle, josta sovittiin Oy. Merenkulku—Sjötrafik ab:n ja Moottorikuljettajain kerhon kanssa. Avustuksen saaneiden seurojen oli ylläpidettävä uimalaitoksellaan uimakoulua, jossa koululaiset saivat maksutonta opetusta uinnissa määrää aikoina. Poliisi- ja palomiehistöille oli samoin varattava maksuton uinti.

Mainitut uimaseurat antoivat seuraavat tilastotiedot hallussaan olevien uimalaitosten käytöstä:

Uimalaitos	Kävijöitä suunnilleen			Uimakoulun oppilaita			
	Maksavia	Maksutta käyneitä	Yhteensä	Kalkkia	Uimakandidaatti- ja -maisteritutkinnon suorittaneita		
					Mp.	Np.	Yhteensä
Humallahden	60,778	18,173	78,951	502	150	111	261
Mustikkamaan	10,220	20,606	30,826	1,403	72	119	191
Uunisaaren	91,272	15,523	106,795	458	117	88	205
Yhteensä	162,270	54,302	216,572	2,363	339	318	657

Kesä v. 1939 oli sängen suotuisa uintiurheilulle, vain kesäkuu oli hieman koleampi.

Talvella 1938/39 kunnalla oli 13 omaa luistinrataa, joista suurimmat olivat Pallokentän, Eläintarhan, Käpylän ja Vallilan urheilukentillä ja pienemmät, n.s. lasten luistinradat, Siltavuorenrannalla, Neitsytpolun, Sepän-, Runebergin-, Hesperian- ja Museokadun varrella olevilla leikkikentillä, Hietalahden sisäsatamassa, Katajanokan rannalla ja Suomenlinnassa. Kunnan radoista ainoastaan Eläintarhan luistinrata oli maksullinen arki-iltaisain ja sunnuntaisin koko päivän. Kunnalle kuuluvien luistinratojen jäädytetty pinta-ala oli 41,700 m². Yksityisten hallussa olivat seuraavat luistinradat: Kaisaniemen suuri kenttä, 11,100 m², Helsingin luisteliijoilla; Kallion urheilukenttä, 10,700 m², Helsingin työväen luisteliijoilla; Johanneksen kirkon kenttä, 4,000 m², Helsingfors skridskoklubb nimisellä seuralla; Kampin kenttä, 7,300 m², Suomen jääkiekkoliitolla; ja Väinämöisenkadun kenttä, 7,250 m², Idrottsföreningen kamraterna nimisellä seuralla. Yksityisten hallussa olevien luistinratojen yhteinen pinta-ala oli 40,350 m². Kaikkiaan talvella 1938/39 jäädytetyn luistelualueen pinta-ala oli 82,050 m². Radat olivat erittäin ahkerassa käytössä, varsinkin lapset luistelivat lukuisasti Neitsytpolun, Sepänkadun ja Runeberginkadun radoilla. Yksityisten omistamilla radoilla oli koulu- ja luokkaluistelu maksuton, lisäksi jaettiin lautakunnan puolesta entiseen tapaan alennuskortteja, jotka oikeuttivat kansa- ja oppikoululaiset saamaan alennuksella haluamansa luistinradan talvikausilipun. Sitä paitsi jaettiin n.s. urheilulomakortteja. Seuraavasta taulukosta nähdään, missä määrin näitä etuja käytettiin hyväksi:

	Jaettu alennuskortteja			Luistinradoilla käyneitä,		Urheilulomakortteja
	kansakoululaisille	oppikoululaisille	yhteensä	luokkia	oppilaita	
Johanneksen kirkon						
kentän rata.....	49	60	109	272	7,241	1,296
Kaisaniemen suuri rata	43	53	96	633	17,411	1,031
Kallion rata	181	45	226	1,441	40,323	3,656
Kampin rata	16	23	39	287	6,911	372
Väinämöisenkadun						
rata	18	45	63	340	10,429	—
Eläintarhan rata	—	—	—	—	—	562
Pallokentän rata	23	29	52	167	4,596	805
Yhteensä	330	255	585	3,140	86,911	7,722

Luistinseurojen lautakunnalle jättämät tilikertomukset luistelukaudesta 1938/39 osoittivat yleensä tyydyttävää taloudellista tulosta.

Jaettava määräraha, joka kertomusvuonna oli 100,000 mk, jaettiin siten, että ensin hyvitetiin kullekin luistinseuralle myydyt 12 mk:n alennuskortit ja sen jälkeen annettiin kullekin yksityiselle luistinradalle perusavustus, jota määrättäessä otettiin huomioon radan suuruus, käyttö, hoito ja taloudellinen asema. Jäännöserä, 32,980 mk, jaettiin seuroille suhteellisesti luokkaluistelun oppilasmäärän perusteella, joten kutakin oppilasta kohden tuli ratojen hoitajille hyvitystä n. 40 p. Eri luistinratoja ylläpitäville seuroille myönnetty avustukset jakautuivat seuraavasti:

	Perusmaksu, mk	Alennuskorot, mk	Luokkaluistelu, mk	Myönnetty määrärahana, mk
Helsingin työväen luistelijat ...	13,500	2,712	16,140	32,352
Helsingin luistelijat	13,500	1,152	6,975	21,627
Helsingfors skridskoklubb	12,000	1,308	2,907	16,215
Idrottsföreningen Kamraterna..	11,000	756	4,182	15,938
Suomen jääkiekkoliitto	10,000	468	2,776	13,244
Pallokenttä (kunnan)	—	624	—	624
Yhteensä	60,000	7,020	32,980	100,000

Kunnalla oli v. 1939 5 hyppyrinäköä, nimittäin Herttoniemessä, Käpylässä, Helsinginkadun varrella, Meilahdessa ja Kaivopuistossa.

Kuten edellinenkin vuosi kului vuosi 1939 edelleen vahvasti urheilulautakunnankin alaan kuuluvissa tehtävissä olympiakisojen valmisteluissa, joissa Helsingin kaupungin osalle oli tullut laajojen uusien kilpailupaikkojen rakentaminen ja vanhojen kunnostaminen. Tässä mielessä urheilulautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausunnot m.m. velodromin, uimastadionin, soutustadionin ja ratsastushallin rakentamisesta sekä pääharjoituskenttien kunnostamisesta. Helsingin kaupunki varustautui näin ollen kaikella huolellisuudella ja uhrautuvaisuudella vastaanottamaan v:n 1940 maailmankisat.

Suomen voimistelu-, paini-, nyrkkeily- ja painonnostoliitto olivat anoneet, että kaupunki suhtautuisi suopeasti sisäurheilua harrastavien seurojen avustusanomuksiin ja koettaisi varata entistä paremmat mahdollisuudet sisäurheilua harrastaville seuroille. Urheilulautakunta oli tämän johdosta yhteistyössä m.m. Stadion-säätiön kanssa, joka luovuttikin 11×12 m:n 11×15 m:n ja 11×18 m:n suuruiset varapukeutumissuojansa paini-, nyrkkeily-, voimistelu- ja koripalloseurojen käytettäväksi sangen kohtuullisesta vuokrasta.

Kuten edellisinä vuosinakin urheilulautakunta suoritti Eläintarhan urheilukentän pukusuojien ja pääkilpailuvuorojen jaon.

Tukholmassa pidettiin huhtikuun 29 ja 30 p:nä kunnalliset loma-aikapäivät. Kaupunginhallituksen myöntämällä matka-apurahalla olivat kokouksessa läsnä urheilulautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri. Kesäkuun 16 ja 17 p:nä kävi Tampereen kaupunginhallituksen, rakennustoimiston ja urheilulautakunnan jäseniä tutustumassa Helsingin urheilulaitoksiin ja niiden järjestelyihin.

Merkittävä tapaus Helsingin kunnallisessa elämässä oli, että Pallokenttä v:n 1939 alusta siirtyi kaupungin haltuun. Kaupungin toimesta kunnostettiin heti vuoden vaihteessa Pallokentälle suuri alue 400 m:n pituisine pikaluisteluratoineen, jolla pidettiin v:n 1939 luistelun maailmanmestaruuskilpailut. Sille tehtiin myös Suomen ajanmukaisin jääkiekkorata, jolla suoritettiin huomattavia kansainvälisiä otteluita. Urheilulautakunta laati ehdotukset Pallokentän luistinratojen ja kesäkenttien vuokraehdoista seuroille.

Vuoden kuluessa urheilulautakunta antoi lausuntoja m.m. Pallokentän hallinto- ja pukusuojarakennuksen piirustuksista, tivolikomitean mietinnöstä, Svenska Finlands idrottsförbund nimisen seuran kesällä 1939 vietettävää voimistelujuhlaansa koskevasta esityksestä, Suomen painiliiton Euroopan painimestaruuskilpailuja koskevasta esityksestä y.m.

Kaupunginhallitukselle lähetettiin tavanmukainen promemoria koskeva uudistus- ja korjaustöitä kaupungin urheilukentillä, jossa m.m. ehdotettiin uusia tenniskenttiä Taivallahdelle, salaojitus Eläintarhan urheilukentälle, WC Vallilan kentän pukusuojaan, sekä erikoisen huomattavia korjauksia uimalaitoksilla.

Kiinteistölautakunnan ehdotukseen laajennetun urheilu- ja kansanpuistolautakunnan perustamisesta Helsinkiin urheilulautakunta suhtautui myönteisesti. Syksyllä kiristynyt poliittinen tilanne ja puhjennut sota katkaisi kaupungin urheilulautakunnankin toiminnan moneksi kuukaudeksi.

Kertomusvuoden talousarvion merkityt määrärahat, 100,000 mk, voimisteluseurain työn tukemiseksi ja 50,000 mk lasten ja varhaisnuorison voimistelu- ja leikkityön edistämiseksi jaettiin seuraavien järjestöjen kesken:

	Voimistelu- seurain työn tuke- miseksi, mk	Lasten ja varhaisnuo- rison voi- mistelu- ja leikkityön edistämi- seksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin naisvoimistelijat	6,200	2,700	8,900
Idrottsföreningen Kamraterna	5,000	2,500	7,500
Idrottsklubben 32	5,000	2,400	7,400
Helsingin työväen naisvoimistelijat	7,200	—	7,200
Helsingin Kisatoverit	4,100	2,800	6,900
Helsingin Tarmo	4,300	2,600	6,900
Työväen voimistelijat	5,500	1,100	6,600
Voimistelu- ja urheiluseura Kullervo ...	3,200	2,500	5,700
Helsingin Ponnistus	3,800	1,700	5,500
Raittiusyhdistys Koiton voimistelu- ja urheiluseura Visa	3,000	1,700	4,700
Voimistelu- ja urheiluseura Kotkat	2,800	1,900	4,700
Helsingin voimistelijat	3,400	1,100	4,500
Kronohagens idrottsförening	3,000	1,500	4,500
Helsingin Kisaveikot	2,200	2,200	4,400
Helsingfors gymnastikklubb	4,400	—	4,400
Helsingin Toverit	2,200	1,800	4,000
Gymnastikföreningen i Helsingfors	3,700	—	3,700
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän Kunto	2,200	1,400	3,600
Helsingfors svenska scoutdistrikt	—	3,200	3,200
Toukolan voimistelu- ja urheiluseura Teräs	1,800	900	2,700
Suomalainen naisvoimisteluseura	2,400	—	2,400
Naisvoimisteluseura Säkenet	2,200	—	2,200
Helsingin voimailijat	1,700	400	2,100
Jukolan pojat	1,200	900	2,100
Helsingin hiihtäjät	—	1,700	1,700
Töölön voimistelu- ja urheiluseura Vesa	1,000	700	1,700
Helsingin jalkapalloklubi	700	900	1,600
Helsingin painimiehet	1,600	—	1,600
Helsingin palloseura	700	900	1,600
Kenttäurheilijat	800	800	1,600

	Voimistelu- seurain työn tuke- miseksi, mk	Lasten ja varhaisnuo- rison voi- mistelu- ja leikkityön edistämise- ksi, mk	Yhteensä, mk
Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys	900	700	1,600
Idrottsklubben Örnén	1,600	—	1,600
Voimistelu- ja urheiluseura Käpylän urheiluveikot	700	800	1,500
Helsingin Kallion naisvoimistelijat.....	1,400	—	1,400
Töölön naisvoimistelijat	1,400	—	1,400
Helsingin atleettiklubi	1,400	—	1,400
Suomenlinnan urheilijat	700	600	1,300
Helsingin työväen hiihtäjät	—	1,300	1,300
Käpylän naisvoimistelijat	1,200	—	1,200
Helsingin nyrkkeilyseura	1,200	—	1,200
Voimistelu- ja urheiluseura Arsenal	800	400	1,200
Helsingin työväen nyrkkeilijät	1,100	—	1,100
Helsingin oppikoulujen urheiluliitto	—	1,000	1,000
Lek- och idrottsutskottet av Svenskt förbund för fysisk fostran för Fin- lands kvinnor	—	1,000	1,000
Helsingin naisurheilijat.....	600	300	900
Helsingin kuuromykkäin voimistelu- ja urheiluseura	700	—	700
Helsingin pallonlyöjät	—	700	700
Työväen mailapojat	—	600	600
Katajanokan Haukat	—	600	600
Svenska kvinnoförbundets gymnastik- klubb	600	—	600
Svenska kristliga föreningen av unga män	—	600	600
Helsingin työväen luistelijat	—	400	400
Helsingfors Old Boys.....	—	400	400
Idrottsföreningen Union	400	—	400
Suomalainen partiotyttöjärjestö Hes- partto	—	300	300
Yhteensä	100,000	50,000	150,000